

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 eor. — Pe trei luni 8 eor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

La acțiunea de pace

Stăpânirea austro-ungară, prin nota ministrului de externe a contelui Burian, se adresează către toate puterile aflătoare în război și le propune să trimită delegați într'un loc al străinătății neutrale, în scopul unui schimb de păreri asupra principiilor fundamentale, pe care s'ar putea clădi în sfârșit mult dorita pace.

Inițiativa dela Viena formează un document nou despre iubirea de pace a monarhiei, care deși nu face ofertă în toată forma, totuș are în vedere o apropiere între cei îndușmăniți.

Pasul ministrului de externe este în conformitate, întru toate, cu intențiunile monarhului nostru. Știm că din primele zile ale domniei sale, Monarhul Carol a avut în vedere de a încerca totul pentru a pune capăt grozăviilor unui război, pe care tiranul suveran nu l-a pornit, ci l-a moștenit.

Acțiunea aceasta de pace nu însemnează nici decât o slăbire în puterea de rezistență a țării din monarhie.

A trebuit să se întreprindă astfel de lucrare, ca dușmanii noștri să fie siliți a-și da, cum s'ar zice, arama pe față: Dacă resping invitația, ei înșiși, și nu noi, au să poarte răspunderea pentru continuarea măcelului.

*

Ce efect are nota circulară?

În Viena, în cercurile sale politice, se zice că și dacă rezultatul concret nu va urmă, totuș chestiunea păcii a primit nu puțin sprijin.

Mai toate ziarele elvețiene comentează în mod favorabil acțiunea

austro-ungară, și doresc ca după notă să urmeze un *expozeu*, în care să se explice declarațiile principiare de acum. Austro-Ungaria, scrie *Bund* dela Bern, este pare că anume creată, pentru a lua rolul de mijlocitoare; iar timpul este bine ales, căci pe teatrul războiului, — după succesele Înțelegerii, — s'a restabilit *echilibrul militar*: nici unul dintre contrari nu trebuie să se simtă jenat, dacă *va sta de vorbă*, cu atât mai vârtos că lucrul acesta s'a făcut când cu afacerea schimbării de internați și prizonieri. *Intelligenzblatt*, tot de-acolo, scrie: Păcat plin de răutate împotriva omenirii și a culturii, mai mult chiar: greșală *politică* ar fi, dacă Înțelegerea ar respinge propunerea contelui Burian, care a știut să nimerească momentul psihologic.

Din Anglia. După știri dela Rotterdam, *Balfour*, secretarul de stat dela externe, a zis următoarele: În nota de pace austro-ungară nu văd nici o garanță, că am putea ajunge alt ceva, decât un armistițiu. Sânt oare prospecte, că dacă primim propunerea contelui Burian și intrăm în pertractări prealabile, s'ar putea discuta toate chestiunile în mod mulțumitor? Nu pot, pe lângă toată bunăvoința, să dau răspuns afirmativ la această întrebare. Timpul, pentru a discuta astfel de păreri, nu este sosit. Popoarele Înțelegerii doresc pacea, dar nu sânt așa de mărginite, cum se crede la puterile centrale. Cu părere de rău trebuie să ajung la convingerea, că scopul propunerii nu este a da naștere păcii prin învoială, ci de a slăbi puterile noastre.

Grupul englez *Lansdowne* stăruiește ca Anglia să dea astfel de răspuns, care să nu înlăture orce alt schimb diplomatic de păreri.

Interesante sânt observările lui

Daily News, care scrie că nota austro-ungară trebuie cumpănită cu toată atențiunea. Întrebarea este următoarea: Propunerea aceasta poate sau nu să netezească drumul păcii durabile? La întrebare, firește, nu este cu putință a răspunde cu un hotărât *da!* Numai *schimbul de idei ar putea dovedi*, că în starea de azi a lucrurilor pertractările ne pot sau nu apropiă de pace. Odată totuș trebuie să sosească vremea, când prin pertractări se va căuta netezirea drumului spre pace. Care ar fi dovada, că discuțiile de acum vor fi neapărat zădărnice? Chiar și dușmanul cel mai convins al diplomației secrete este nevoit să recunoască faptul, că prin cuvântări publice rostite și de-o parte și de alta, nici odată nu va lua ființă pacea. Discuția trebuie să se facă la masa verde, ca sau să se găsească modul deslegării, sau, dacă nu se poate, să se întrerupă consfăturile până la prilej mai bun. Mai este apoi nădejdea, că *dacă Germania la pertractări s'ar încapățîna, aceasta ar avea oarecare înrăurire asupra Turciei, Bulgariei, și chiar asupra Austro-Ungariei.*

Din Franța. Părerea generală a deputaților din cameră este, că nu se poate da notei răspuns favorabil.

Matin scrie, că toată lumea cunoaște condițiile de pace ale Înțelegerii: Restaurarea Belgiei, restituirea Alsației și Lorenei, libertatea națiunilor.

Prim-ministrul francez *Clemenceau*, în ședința senatului din 17 l. c., a recitat iarăși vechile fraze despre aspra pedepsire, la care trebuie supusă neapărat Germania. Despre nota de pace nu face pomenire specială; discursul său, fiind dintre cele mai rășboinice, asupra răspunsului negativ al Franței nu mai încapă îndoială.

Din America. Wilson a îndreptat pe Lansing, secretarul de stat dela externe, să facă următoarea declarație:

Din partea prezidentului republicii sânt autorizat să declar, că răspunsul guvernului din Statele Unite la nota de pace austro-ungară este următorul: Guvernul Statelor Unite crede, că unicul răspuns posibil, la inițiativa guvernului austro-ungar, nu poate să fie altul, decât acela, prin care guvernul american cu cea mai deplină sinceritate a arătat condițiile, în temeiul cărora Statele Unite pot să gândească la încheierea păcii. Și nici nu voeste, și nici nu ține, că ar fi cu putință să se desbată o propunere privitoare la conferență.

Din Germania. Surprinzătoare este atitudinea presei germane, care se arată nemulțumită cu nota ministrului Burian. Chiar și felul în care scrie semioficiosul *Norddeutsche Allg. Zeitung* pare a dovedi că guvernul german n'a fost de acord în chestiunea aceasta cu ministrul nostru de externe.

De altfel, ambasadorul Germaniei la Viena a predat în 20 l. c. răspunsul, prin care guvernul imperial german declară, că *Germania este gata să participe la schimbul de păreri ce se propune prin nota austro-ungară.*

Guvernele statelor Înțelegerii vor da poate azi sau mâine răspuns definitiv, din care se va vedea și mai lămurit, — cel puțin după declarațiile de până acum, — că acțiunea ministrului de externe, a contelui Burian, este hotărât respinsă din partea stăpânilor dușmane.

Urmarea?

FOIȘOARA

Un om care lucrează

În vara aceasta a ieșit de sub tipar Nr. 6 din Biblioteca meseriașilor români, «Agoniseala bănească» a «Reuniunii sodalilor români din Sibiu» în timp de 20 ani. Dare de seamă de *Victor Tordășianu*, președinte. Editura și proprietatea «Reuniunii sodalilor români din Sibiu». Prețul 1 cor. 20 fileri.

Peste această broșură publicul nostru a trecut prea ușor la ordinea zilei. Cele mai multe jurnale n'au luat nici barem notiță de aparițiunea ei. Presupunem însă, că aceasta s'a întâmplat din cauza evenimentelor mari prin care trecem.

Cu toate acestea, cred, că nu va fi de prisos a scrie câteva rânduri despre însemnătatea ei. Domnul Tordășianu, precum ne spune, a scris-o pentru a-și împlini datoria față de generații sprijinitori ai cauzelor noastre bune, dar și pentru micii cârtitori, precum și pentru motivul de a-și împlini o datorie față de sine însuși.

A făcut bine domnul Tordășianu, că a publicat această broșură, nu pentru mo-

tivele subiective amintite, ci pentru faptul de a se arăta: *ce se poate face prin muncă, îndulgență și stăruință!*

Broșura ne face pe scurt istoricul chemării domnului Tordășianu în fruntea Reuniunii sodalilor români din Sibiu, al cărei întemeietor a fost asesorul consistorial, pe pie memorie *Nicolae Cristea*.

Iată ce spuneă numitul fost președinte, părintele *Nicolae Cristea*, la adunarea generală a Reuniunii din 5 Septembrie 1897: «Iar când vă rog să nu mai reflectați la persoana mea, vă mai rog, on. membri ai adunării generale, de un ce, după mine, de o importanță mare. Cugetați-vă a pune în fruntea Reuniunii un bărbat, care după cum zice istoricul *Mommsen*, despre bărbații de stat, *nu pentru plată să servească poporului, dar nici pentru plata dragostei poporului, ci pentru binecuvântarea viitorului și, înainte de toate, pentru ca să-i fie posibil a mântui și a face, ca națiunea să poată reîntineri*», recomandând alegerea domnului Tordășianu de președinte.

Părintele *Cristea* nu s'a înșelat în recomandarea făcută. Și dacă a mai avut momente senine în ultimii ani ai vieții sale pământești, copleșiți de năcazuri și suferințe, — acestea le avea, când lua parte la ședințele festive ale Reuniunii — și când

vedea, că sămânța aruncată de dânsul dă roadă îmbelsugată.

D-l Tordășianu îndată după ajungerea sa în fruntea Reuniunii a simțit, că fără mijloace materiale nu poate înflori și — se pune pe lucru. A căutat să creeze *izvoare de venit*, cu ajutorul cărora să fie dată puțința de a ajunge cu mai multă ușurință scopurile mărețe, înscrise pe steagul Reuniunii. Această necesitate a fost cu atât mai arzătoare, cu cât la Reuniune eră totul negles, iar publicul mare n'o mai învrednicise de încrederea sa.

Mizeriile cu locuința, în care să se adăpostească mult-puținul mobilier al Reuniunii și în care să se mai adune, *să-și plece capul*, cum se zice, *meseriașii români*, baie la zile mari, erau tot mai dese și mai insuportabile. Abzicerile cvartirului din partea stăpânilor de casă la intervale scurte, cu toate că chiria se plătea regulat și, în cât posibil, ordinea se susținea în toate i-a deșteptat serioase îngrijiri, — ba din cauza mutărilor dese suferă, pe deoparte, prestigiul și bunul nume, ce trebuia să-l aibă meseriașul nostru, iar de alta Reuniunea îndură și pagube materiale simțite.

Pus pe lucru, înainte de toate, a stabilit *sările de Joia din fiecare săptămână pentru ședințele administrative obligatoare*

ale comitetului. A cutreerat locuințele tuturor meseriașilor noștri, luminându-i și însuflețindu-i pentru cauzele Reuniunii, pe care le credea identice cu ale meseriașului și chemând la *împreună lucrare pe măestrul, pe sodalul (calfa), pe ucenicul, ba pe întreg cuprinsul familiei sale*, lucru care s'a concretizat mai ales la ședințele literare din ultima Joia a fiecărei luni.

Prin activitatea sa, din sume nefructuase adunate creștărește, în un timp de 20 ani, arată un spor de peste 68 mii coroane, cari parte sânt plasați în frumoasa casă din strada Brukenenthal, iar alta în 23 fonduri și 21 legate, toate au menirea de a duce cu un pas înainte cauza meseriașilor noștri.

Cu toate acestea eu nu văd meritul principal al domnului Tordășianu în faptul acesta a adunării de capital necesar, ci mai mult în faptul, că prin activitatea sa ferventă și continuă de a fi vecinic în mijlocul meseriașilor, și prin faptul că a încopciat și soțiile la familiile lor în Reuniune, — a salvat caracterul specific românesc al meseriașilor.

În aceasta văd eu meritul mare și incontestabil al domnului Tordășianu.

Căci iată ce ni se spune în această privință: «În marea preocupare, în care

După știri din Viena, contele Burian trebuie să-și părăsească postul. Factori de seamă, — așa se zice, — îl făcuseră atent să nu întreprindă pasul, căci nu va reuși; dacă totuși l-a făcut, fără precauție de ajuns și fără orientare, prin aceasta a compromis monarhia; — ministrul de externe va trebui prin urmare să tragă consecvențele.

Demersul de pace al monarhiei

În legătură cu nota circulară, trimisă puterilor beligerante și neutrale, se comunică oficios dela Viena următoarele:

Cercetând obiectiv raporturile în toate statele aflătoare în război, reiese în mod neîndoios că popoarele, în oricare parte ar lupta, doresc sfârșitul apropiat al războiului sângeros.

Cu toată dorința aceasta, explicabilă după pace, nu s'au putut până acum crea condițiile potrivite pentru a înlăuntrul aspirațiile de pace și a dura o punte peste prăpastia ce desparte încă statele în război.

De aceea trebuie căutat mijloace mai cu efect, pentru a se da prilej factorilor responsabili din toate țările, să cerceteze posibilitățile de acum pentru o învoială.

Primul pas întreprins de Austro-Ungaria, de acord cu aliații săi, la 12 Dec. 1916 pentru a se ajunge la pace, n'a dus la sfârșitul nădăjduit. Cauza sânt relațiile de atunci. Înțelegerea împiedecase cu mijloacele cele mai aspre să se discute în țările ei ideea păcii, și iată de ce nu era încă pregătit atunci terenul pentru o învoială pașnică.

Lipsea încă trecerea firească dela înverșunarea războinică la împăcare.

Dar e o greșală să se creadă, că pasul nostru de atunci a rămas cu totul fără rezultat. Roadele lui constau tocmai în aceea, că de atunci problema păcii n'a mai dispărut dela ordinea zilei. S'a creat o atmosferă, care nu mai exclude discutarea problemei păcii. Fără optimism exagerat, se poate constata, din declarațiile bărbatilor de stat cu răspundere, cel puțin atât, că începe să-și facă drum și în statele înțelegerii, voința de a se ajunge la o învoială și să nu se hotărască războiul numai prin puterea armelor, — afară, bine înțeles, de câțiva războinici orbiți.

Guvernul austro-ungar își dă seamă, că după profunde sgușduri provocate în viața popoarelor, prin efectele pustiitoare ale războiului universal, ordinea lumii răsturnată nu va putea fi reînnoită printr-o singură lovitură. Lung și obositor e drumul, care duce la restabilirea relațiilor pașnice între popoarele despărțite acum prin ură și amărăciune.

Totuș e datoria noastră, să pornim pe această cale, calea pertractărilor. Și dacă mai sânt azi astfel de factori responsabili, cari voesc să înfrângă din punctul de vedere militar pe contrar și să-i impună voința biruitorului, — nu mai poate exista îndoială, că această țintă, chiar dacă am presupune că poate fi atinsă, — ar reclama o lungă și sângeroasă încercare. Urmările fatale ale unei astfel de politici, pentru statele și popoarele Europei, nu vor mai putea fi reparate de o pace prin biruință

mai târzie. Numai o pace, care ar putea egală opiniile încă deosebite de azi ale contrarilor, va fi o pace dorită de toate popoarele.

Conștientă de acest lucru și mereu dându-și silința de a fi activă în interesul păcii, — monarhia austro-ungară vine acum sărbătorește cu o propunere pentru a provoca un schimb de idei direct între puterile ce stau față în față ca dușmane.

Voința serioasă de pace a păturilor largi din toate statele intrate în război, apropierea de netăgăduit ce s'a produs în unele chestiuni, precum și atmosfera generală mai împăciuitoare, se par pentru guvernul imperial și regal o anumită chezușie, că un pas făcut în interesul păcii ar putea oferi în momentul de față puțința unui succes.

De aceea guvernul austro-ungar s'a hotărât să indice tuturor statelor în război, la prieten și dușman, o cale pe care s'ar putea porni și să le propună să se cerceteze într'un schimb liber de idei, dacă sânt date condițiile pentru a începe în curând tratative de pace.

În acest scop, guvernul imperial și regal a invitat guvernele tuturor statelor în război la o consfătuire intimă, neobligătoare, într'un loc din străinătatea neutrală adresându-le o notă în acest sens.

Cu o altă notă specială a adus la cunoștință acest pas Sfântului Scaun, apelându-se la interesul de pace al Papei. De asemenea și statele neutrale au fost încunoștințate despre acest demers.

Acordul permanent care există între cele patru puteri aliate, oferă garanții, că aliații Austro-Ungariei, cără care de asemenea a fost adresată această propunere, împărtășesc vederile din această notă.

Cântarea bisericească la sate

— Câteva observări —

Voesc să atrag atențiunea fraților mei preoți dela sate asupra unei cerințe și datorințe preoțești, la aparență poate de a doua mână, în fond însă cu atât mai importantă, care pentru bunul mers al vieții noastre bisericești n'ar trebui scăpată din vedere.

Un concurs apărut nu de mult într'un ziar, mă îndeamnă să fac observările ce urmează mai jos. În acest concurs se caută pe seama unei parohii un cantor diplomat, pe care comitetul parohial în înțelegere cu poporul și preotul voeste să-l doteze pe an cu 200 coroane, plătite din cassa bisericii, plus 50 coroane anual benevol dela preotul locului.

La întâia privire, cititorii nu vor afla nimic deosebit în publicarea unor asemenea concursuri.

Cei ce judecă însă obiectiv și cunosc temeinic viața bisericească și pastorală, citind rânduri ca acestea, măhniiți vor întreba: Cum se face, ca în cutare parohie, unde poate a servit lung timp un preot, să se pună în vederea viitorului cântăreț pentru stra-

nă asemenea retribuire în bani? Datoria preotului eră doar să îngrijească de cântăreții aleși și instruiți dintre poporeni săi. Ori poate averea bisericii este atât de însemnată, încât nu mai are trebuință de interesele capitalului său? Și este gata de a cheltui salar fix pentru cântăreți, cari în alte sate ei înșiși plătesc în cassa bisericii, ca să poată fi părtași de cinstea împreună cu cântatul la strună?!

Fiind strana strâns legată de funcțiunile noastre preoțești, în interesul propriu lucrăm, când ne ținem de stricță datorință să ne îngrijim de cântăreții ei. Nu-mi pot închipui o mai nobilă ambițiune, decât aceea, ca la strună să cânte nu unul sau doi, ci zece cântăreți, pricepători și capabili de a-i putea folosi la unele servicii divine.

În iernile lungi, în serile ce trec la sat atât de greu, o plăcută ocupație ar fi să instruiam an de an câte 3—4 tineri în cântări și tipic.

În anul de față 3—4 inși, în cel următor alții, și te trezești că în 10—15 ani ai atâția cântăreți, încât strana îți este asigurată pentru întreaga viață, ba poate și pentru urmaș.

Această activitate a preotului e în acelaș timp de o valoare pastorală extraordinară, în ceea ce privește educația tineretului din parohie.

Preotul crește și formează din acești cântăreți de obicei oameni cinștiți, cu dragoste pentru biserică și pentru fețele bisericești.

Razăm preotului vor fi acești cântăreți. Ei întăresc vaza și poziția preotului în fața credincioșilor.

Aceștia nu vor fi cantorii plătiți ca vai de ei și siliți să-și caute pentru-țai și alte ocupații, de multe ori nepotrivite cu starea lor de angajați ai bisericii.

Conflicte și neplăceri între preot și cantorul plătit, care nu odată subminează autoritatea și poziția stăpânului său, cunosc destule. Rare de tot sânt neînțelegerile acolo, unde cântăreții consideră, că e cinste de a cânta la strună și fără nici o retribuție bănească.

Dar să privim partea financiară a chestiunii.

Ne plângem zilnic că sântem săraci, că n'avem din ce susținea școala, biserica, că sântem siliți să cerem ajutorul străin, care trebuie răsplătit cum nu ne place, — și totuși marimimoși cum sântem, voim să cheltuiim paralele bisericii acolo, unde cu puțină bunăvoință și osteneală biserica ar putea nu cheltui, ci ar putea profita din multe puncte de vedere.

Când citesc câte un concurs, unde o parohie stătătoare din 40—45 fumuri își caută cantor diplomat, pe care voeste să-l salariseze pe socoteala averii bisericii, îmi vine să cred că toate jăluirile noastre de sărăcie sânt absolut neîntemeiate!

Adevărul e totuși, că sântem săraci. Dar, chiar să avem cât de mult, cheltueli de prisos nu ne este permis să facem; căci ținta și interesul nostru este să înmulțim averile bisericești, nu să le micșorăm prin spese, care cu puțină trudă și bunăvoință s'ar putea înconjura. —

Să ne gândim apoi și la depri-marea sufletească a credincioșilor, când vor observa că la sfânta slujbă, pe lângă aceea că plătesc pe cel ce cântă în strună, cantorul nu are totuși farmecul acela din bisericile, unde fiii poporului, tineri și mai bătrâni, laudă înșiși pe Dumnezeu în cântări ieșite dela inimă, și nu cântate — cum se prea întâmplă — mai mult de mână-tueală.

Ioan Dăncilă,
preot ort. român.

Legea electorală ungară și Berlinul. Ziarul *Berliner Tageblatt* primește din Viena, despre audiența din zilele acestea a premierului *Wekerle* la monarh, următoarele:

Sancționarea legii electorale n'a urmat nici până astăzi. În cercurile, care stau aproape de monarh, s'au ivit îngrijorări, că oare legea electorală corespunde dorinței manifestate la timpul său în autograful regal, și că fi-va oare destul de democratică reforma? *Berliner Tageblatt* scrie, că în zilele apropiate nu este exclus să se producă schimbări importante în viața politică internă a Ungariei. —

Combinațiile apărute în ziarul *berliner*, că domnitorul Carol ar refuza sancționarea legii electorale, nu se adevăresc. În numărul din 20 I. c. al foii oficiale se publică sancționarea, întâmplată în 11 Septembrie 1918. Noua lege este publicată cu Art. de lege XVII din 1918.

Din Austria. S'a convocat Reichsratul pe ziua de 1 Octombrie 1918. Cătră mijlocul acelei luni se vor convoca, probabil, și delegațiunile. În această chestiune, președintele delegațiunii austriace, Hauser, a conferat cu ministrul de externe, contele Burian, care a aprobat întrunirea Reichsratului. Obiectele puse la ordinea zilei pentru ședința din 1 Octombrie sânt: Rapoartele comisiunilor: bugetară, financiară și de instrucțiune publică.

Școalele dela graniță

Un prim articol — cu mult loc alb, — apărut în *Unirea*, nr. 56, cuprinde următoarele:

Dispozițiile luate de guvern față de școalele românești dela graniță au creat situații paradoxale atât pentru biserică ca susținător, cât și pentru guvern. ..

Situația este astăzi astfel: Guvernul are învățătorii, biserica edificiile și revizitele școlare. Școala însă n'are nici guvernul, nici biserica, și deocamdată poporul nu știe, unde și cum se va face instrucția de aici încolo.

Conferența episcopescă dela Oradea mare a adus importanta hotărâre, că nu cedăm școalele și nu abdicem de dreptul de a ne susținea școalele existente, și a ne crea școale nouă acolo, unde trebuința cere. Dreptul acesta ni-l asigură legea, care nu e nici abrogată, nici modificată, ba nici chiar ordinațiunile ministeriale mai nouă nu se ating de ea...

Nu avem nici un motiv să dubităm, că guvernul la urma urmelor tot va reveni asupra acestei chestii și o va rezolvi conform spiritului dreptății, respectând întru toate drepturile noastre bazate în legile țării.

Știrile războiului

De pe frontul italian, comunicatul oficial din 19 anunță: Pe platoul celor Șapte comune foc viu de tunuri. Între Brenta și Piava dușmanul, după nesuccesele ultimelor zile, și-a sistat atacurile. Între bravele noastre trupe, care în luptele din urmă, sprijinite cu efect de artileria noastră, au respins glorios înaintările repetite ale dușmanului, merită deosebită recunoștință regimentele ungare de infanterie nr. 39 și 105.

Comunicatul of. din 20 I. c.: Pe frontul venețian s'au redeșteptat ieri luptele. La nord de Val bella și Col rosso italienii au reușit să străbată, în mod trecător, în șanțurile noastre, dar prin contraatacul nostru în curând i-am scos de acolo. La vest de Ascelo și pe teritoriu Col del Crob bravele noastre regimente, în lupte d'aproape și înverșunate au respins asalturile italienilor. Dușmanul a suferit grele pierderi. Lângă San Duna am zădărnicit o încercare dușmană de trecere.

Pe frontul apusean (din Franța) la trupele imp. și reg. nu s'a petrecut evenimente deosebite.

În Albania activitate războinică puțină.

Comunicatul of. din 21 I. c.: Pe frontul italian, între Brenta și Piava, după nesuccesele din zilele ultime, dușmanul a îndreptat atacuri mai slabe numai în contra pozițiilor noastre dela Tasso. Le-am respins pe toate.

Comunicatul of. din 22 I. c.: Frontul italian: Ieri am năvălit asupra unei părți de tranșee apărute de legionarii cehi-slavi. Pe cei mai mulți dintr-inși i-a ajuns soarta meritată. Încolo numai lupte de recunoaștere.

Pe frontul apusean se continuă luptele vehemente.

eram cuprinși cu toții pentru înaintarea treburilor noastre bune și în plină cunoștință a rolului nostru ce femeia l-a avut din vechime și-l are și astăzi în toate afacerile omenești, am făcut apel la femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor, și le-am chemat și pe ele la împreună lucrare. Drept rezultat practic, un număr mare de femei s'a înscris între membrii ajutători ai Reuniunii cu taxa minimală de 10 bani lunar, iar cu acești noi membri s'a format «*Despărțământul ajutător femeesc întregitor al Reuniunii*». Despărțământul în adunarea sa generală de constituire din 27 Septembrie 1903, și-a înscris, între altele, pe stindardul lucrărilor sale:

a) cultivarea simțului de asociere între femeile noastre;

b) ținerea de prelegeri despre afacerile gospodăriei (curățenia, fiertul, cultivarea grădinilor de legume și valorizarea acestora etc.);

c) ținerea de prelegeri din industria de casă (lucru de mână femeesc) și valorizarea lui, cum și deprinderea în cusut de albituri, și mări ales în cârpitul hainelor vechi;

d) aranjarea de serate (șezători) cu îndeletniciri din tors, țesut etc.;

e) aranjarea de petreceri populare;

f) înființarea, cu concursul Reuniunii, a unei mese comune pe seama învățăcelilor meseriași români, adunând daruri, îngrijind de fiert, susținând ordinea la masă și curățenia corporală și în îmbrăcăminte a învățăcelilor, interesându-se de instruirea în rugăciuni și cântări și în alte lucruri folositoare și neapărate viitorilor maeștri;

g) adunarea și împărțirea de daruri între săracii noștri etc.

Din taxele de câte 10 bani și din alte daruri încasate s'a format «*Fondul Despărțământului femeesc al Reuniunii*».

După această activitate mănoasă de ani douăzeci, domnul Tordășianu poate avea mângăierea împlinirii conștiințioase a datorințelor luate asupra sa. Iar încât pentru micii cârtitori — să-i învrednicească cu o privire de dispreț — și să meargă înainte pe cale apucată, sigur fiind, că oamenii de bine îl aprobă; și admiră atâta muncă desinteresată, depusă pe altarul binelui obștească.

Să trăești, domnule Tordășianu, să te bucuri de roadele propriei D-tale munci.

Dr. G. P.

Știrile zilei

Convocarea parlamentului ungar. Se vestește că parlamentul ungar va fi convocat pe 10 Octombrie a. c. la o sesiune mai lungă.

Impărăteasa Germaniei greu bolnavă. Se anunță din Berlin, că împărăteasa *Augusta* a Germaniei este greu bolnavă. Nici fiicei sale, prințesei de Braunschweig, nu i s'a permis să meargă la patul bolnavei.

Posturi nouă de secretari de stat. Se anunță din Budapesta, că în ministerul de comerț se vor sistematiza două posturi de secretar de stat pentru afacerile poștale și pentru căi ferate. Se vor înființa și 6 posturi de consilieri ministeriali.

Deputație turcească în Viena. În 19 Sept. a. c. a sosit la Viena o deputație turcească cu scopul de notifica suirea pe tron a sultanului Mehmed VI.

Semnarea contractelor de pace. Biroul telegrafic ungar află din Berlin, că împăratul Germaniei cu ocaziunea petrecerii sale în orașul Kassel a subscris documentele privitoare la pacea din București și Brest-Litovsk.

Arhiducele Iosif — nun. Din Oradea se anunță: S'a întâmplat în luptele de la Doberdo, că viteazul soldat român *Dumitru Sera* a fost rănit greu și a ajuns după front într-un spital de tabără. Arhiducele Iosif a cercetat pe soldații săi ca de obicei. Cu ocazia aceasta a dat în vorbă cu *Dumitru Sera*, pe care a început să-l mângâie. Dar soldatul rănit a zis, că își simte moartea apropiată. Arhiducele Iosif a răpus în glumă: Am să joc eu la nunta ta!

Dumitru Sera s'a făcut sănătos, a ajuns la front, a fost de nou rănit și iar s'a însănătoșat. Acum e pe front. Dar până a nu ajunge de nou la front, s'a logodit cu o fată, și a scris arhiducelui Iosif că se căsătorește și totodată îl invită la nuntă, pe temeiul răspunsului de mai sus. Arhiducele Iosif a trimis vorbă lui *Dumitru Sera* pe o carte de război. Și-i scrie așa:

Din tabără, 19 Aug. 1918.

Iubite fiu viteaz! Am primit scrisoarea ta. Mă bucur din inimă, că te-ai făcut sănătos. Știu, că n'o să te dai morții cu una, cu două. Vezi, că ți-a ajutat Dumnezeu! Făgăduința mea o împlinesc bucuros; da, eu am să-ți fiu naș! Dacă împrejurările mă eartă, voi lua parte în persoană la cununia ta; iar de cumva voi fi împedat, am să rog pe iubitul și vrednicul nostru conducător, pe colonelul *Kratochvil*, să mă înlocuiască. Dumnezeu cu tine! Salut și în numele meu pe aleasa ta. *Arhiducele Iosif*.

Dumitru Sera merge în Octombrie la concediu pentru 28 zile și atunci își sârbează nunta. Poate s'o facă ușor. Arhiducele Iosif i-a dăruit o mie de coroane.

Rusia nu se mai ține de înțelegere. Din Stockholm se anunță, că guvernul englez a denegat socialiștilor ruși *Axelrod* și *Rusakov* pașaportul la Londra, unde în 17 Sept. a. c. s'a început conferința socialiștilor înțelegerei. Estradarea pașaportului e motivată cu aceea, că Rusia nu mai aparține la aliați. Socialiștii amintiți sânt din partidul bolșevikilor.

Turburări din cauza foametei în Amsterdam. În orașele Amsterdam, Rotterdam și Haga au fost turburări mai mici în 17 l. c. din cauza lipsei de alimente. Mulțimea a atacat prăvăliile brutarilor. Liniștea s'a restabilit cu intervenție militară.

Printul Krapotkin, un revoluționar octogenar, care abia de un an s'a întors din Londra ca expulsat, — a fost deținut în locuința proprie, pe motivul că a participat la conjurațiile îndreptate împotriva bolșevikilor.

Rang de nobil. Maiestatea Sa regele Carol a conferit rangul de nobil ungar general-maiorului *Dionisie Florian* cu predicatul de Oltracovița.

Moarte de erou. Tinerul funcționar al băncii *Albina*, *Emil Comanescu*, a murit moarte vitejească în luptele albaneze. Institutul pierde un harnic funcționar, societatea românească un om de inimă, ear tinăra sa soție un soț iubit. Odihnească în pacer!

† **Vad. Anastasia Fincu**, născută *Lucan*, după un morbo lung și greu, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 13 Septembrie n. 1918 în al 68-lea an al vieții și al 23-lea al văduviei. Rămășițele sale pământești s'au înmormântat Duminecă în 15

Septembrie n. la 3 ore după amiază în cimiterul ort. român din Deda. Amintirea ei rămână neuitată!

În comitatul Sibiului e interzis a cumpăra și a vinde cucuruz. În temeiul unor dispoziții ale guvernului, în comitatul Sibiului e interzis a vinde și a cumpăra cucuruz, cu începere din 19 Sept. a. c. La cantitatea de cucuruz recivirată în municipiu se socotește și cantitatea lăsată la producenți în scopul îngrășării porcilor.

Băile din Ocna Sibiului. Cu ziua de 16 l. c. s'a încheiat sezonul băilor dela Ocna. Au fost cercetate în vara aceasta de vreo zece mii de persoane. Numărul oaspeților stabili atinge cifra de 2368 persoane.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși s'au făcut în răstimpul dela 6 până la 11 Sept. a. c. contribuiri benevole în suma de 94 cor. 52 fileri. Direcțiunea mulțumește pentru aceste dăruiri. Contribuiri se primesc și în viitor la cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, Piața Zeughof, nr. 5 și 6.

Grâul a ieșit slab în România. Precum se anunță din București, treieratul continuă în toată Moldova. Recolta de grâu este în mijlociu rea și va îndestula numai nevoile țării. Recolta de grâu în cele 18 județe ocupate din Muntenia și parte din județul Putna este de vreo 55.000 vagoane.

Județele Brăila și Ialomița n'au dat nici măcar grâul semănat; în Ilfov, Dâmbovița și Roman, recolta este mai bună, în Mehedinți, Gorj și Dolj este bună. În Moldova și Basarabia toată recolta este slabă. Ea abia va îndestula trebuințele țării, și aceasta numai cu mare economie.

Foc. Ni se scrie: În 13 Septembrie n. a. c. în comuna Boița (comit. Sibiului) au ars 6 case și 8 suri. Focul a mistuit și o cantitate considerabilă de bucate și vesminte. Paguba este considerabilă.

De notat este, că într-o sură a ars și o cantitate considerabilă de gaz (petroleum) de care populațiunea în timpul de azi numai cu conlucrarea forurilor administrative poate beneficia.

Făgărașul împotriva împărțirii nouă a comitatelor. În 17 Septembrie n. s'a ținut adunarea municipală a comitatului Făgăraș. S'a desbătut chestia privitoare la împărțirea comitatului Făgăraș. Adunarea a fost furtunoasă. S'a luat concluzul de a se protesta sărbătorește împotriva proiectului. Se va redacta, în chestiunea aceasta, un memoriu și se va adresa guvernului, parlamentului și politicianilor de seamă ai țării.

Instituția advocaților substituți. Reuniunea regnicolă a advocaților substituți și a candidaților de avocat a trimis în 18 Sept. a. c. o deputație la ministrul de justiție sub conducerea deputatului dietal Dr. Anton Heinrich. Președintele reuniunii a prezentat ministrului o petiție a advocaților substituți și a candidaților de avocat, cari cer ștergerea instituției *advocaților substituți* și stabilirea unui timp de 3 ani pentru practică. Ministrul de justiție a răspuns deputației, că apretiază această cerere justă și a asigurat-o, că va fi cu cea mai mare bunăvoință față de dorința manifestată. Dealtcum în chestia aceasta s'a pregătit un proiect de lege.

Răskoale în Japonia pentru orez. Din Tokio se anunță, că în mai multe orașe din Japonia s'au produs răskoale din cauza lipsei de orez. În orașul Osaka, după constatările oficiale, au căzut jertfă turburărilor 290 de persoane. Între acestea sânt și 162 poliști și 28 soldați. Din populație au fost omorâte mai multe sute de oameni. Într-o singură parte a orașului au luat parte la turburări mai mult ca un milion de locuitori.

Boem și ceh. Consiliul ministerial austriac a dat îndrumare cu privire la întrebuintarea oficială cuvintelor boem și ceh. Ordonanța este următoarea: În temeiul hotărârii consiliului ministerial din 1 Iulie 1918, în toate raporturile, unde expresia «boem» este statorită prin lege ca numire a unei naționalități, este a se folosi numirea aceasta. De altfel are să se întrebuinteze vorba «boem» ca însemnarea *gografică*. Ear ca numire privitoare la națiune se folosește cuvântul «ceh».

Persecutarea creștinilor în Persia. Zi-arul Reichspost află că în provincia Urmia din Persia populația creștină e greu persecutată. Nu de mult s'a pornit un adevarat măcel împotriva creștinilor. A fost omorât și arhiepiscopul romano-catolic *Emil Sontag*.

A înebunit de bucuria averii. Un cerșitor, Ștefan Kurucz, dintr-o comună de lângă Sighetul Maramurășului, a dobândit în vremea războiului atâția bani cerșii, încât și-a cumpărat casă și vacă. De bucurie mare însă omul a înebunit și s'a aruncat în râul Nagyág de unde, după două zile, i s'a scos cadavrul.

Preot septuagenar pentru meseriași. Veteranul presbiter pensionat, septuagenarul *George Borzea*, fost paroh în Coveș, acum locuitor în Viștea inferioară, cefind broșura «*Agonișeala bănească a Reuniunii sodalilor români din Sibiu în timp de 20 ani*» și rămânând pătruns de adevărul, că numai având «*satul și legatul*», putem fi siguri de întărirea clasei de mijloc, a pus temei cu suma de 100 cor. plățile în rate, la «*Legatul presbiterul George Borzea pentru ajutorarea copiilor săraci din Viștea de jos aplicați la meserii*», care se va atașa și el la «*Fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași*». Comuna Viștea inf. este locul natal al legatului. Bătrânului părinte *George Borzea*, care nu odată și-a împărțit prescura cu săracii Reuniunii noastre, pentru acest nou semn al dragostei ce ni-o poartă, exprimându-i sincere mulțumite, îi doresc viață senină și îndelungată. *Vic. Tordășianu*, președintele Reuniunii.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Marți și Miercuri, în 24 și 25 Septembrie: *Serata detectivă sensațională*. dramă în 4 acte.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 6½ și 8½ ore seara

Fericirea în căsnicie

după A. Zimmermann,
de preotul G. Fl. Preșmereanu.

II

E dureros, când bărbații se uită fără priecere și cu simbet de dispreț la lucrările femeii din bucătărie și casă. — Sânt multe între femei, care dovedesc că le lipsește priceperea pentru greutățile și însemnătatea nemărginită a activității ca *gospodină* și *mamă*.

Nu arareori întâlnim femei, care atât de bucuros pledează pentru emanciparea femeii dar care, prin isprava lor, poate mai mult compromit năzuințele de emancipare. Ele nu cunosc datoriile grele și serioase ale unei soții. De aici vine că se pune așa puțin preț pe poziția și lucrul de casă al femeii.

Ar crede cineva, că femeia, care se aplică într-o carieră menită pentru bărbat, stă neasămănat mai pe sus, decât femeia al cărei teren de activitate e *casă*.

Prin aceasta nu voesc să condamnăm femeile care, neaflând calea ce duce la căsătorie, sânt silite a-și alege o carieră oarecare.

N'avem nimic de contrazis la aceea, dacă fiicelor noastre li se dă o creștere încât să nu atârne dela măritiș.

Dar cu toată asprimea trebuie să ne împotrivim acelor năzuințe, de a descalifica activitatea firească a unei soții ca economă și crescătoare a copiilor.

Auzim vorbindu-se despre lucrările mecanice ale gospodăriei. Bărbații înșiși știu adese ori, că aceste lucruri sânt mecanice.

Cu toate acestea în nenumărate lucruri, mici și mari, care în general le considerăm de lucruri de sablon, poate femeia să și depună o parte din individualitatea și simțul ei de frumos și de iubire.

De ce oare lipsește bună oară unei odăi de hotel, farmecul simpatic, — pecând o încăpere în casă e atât de atrăgătoare?

Fiindcă totul dintr-o odaie de hotel, oricât ar fi de pompos, tradează nota aceea de sablon.

În interiorul unei case stăpânește gustul, care nu se mulțumește cu aceea, că obiectele stau la locul lor, ci se năzuiește și ca obiectele să facă *bună impresie* și să se simțescă cât mai bine omul care locuiește acolo.

Femeia care se ocupă serios cu gospodăria sa, trebuie să lucreze cu socoteală și plan. Nu e așa de ușor să știi împărți lucrul de zi.

Nu e ușor să lucrezi așa ca să nu uiți mai unul, mai altul din o sută de mărunțisuri, ce le ai de îndeplinit zilnic.

Unde pui munca și năcazurile ce trebuie să îndure o femeie, la timp de boală, sau pe timpul când naște? Apoi ostenelele împreunate cu munca plină de răspundere a creșterii copiilor?!

Bărbatul să nu detrage din valoarea ocupațiunii femeii.

La început fi va fi greu poate să apretieze ocupația după merit. Necondiționat însă trebuie să se deprindă a o apretia aceasta după cuviință.

Femeia are în măsură mai mare trebuință de un cuvânt recunoscător și simțitor decât bărbatul. Fraze de curtoazie natural nu sânt dovezi și semne de recunoștință. O femeie înțeleaptă le ia mai mult ca un fel de insultă.

Se înțelege, că acest fel de interes al soțului nu-i permis să degenereze în control, ca nu cumva femeia să fie jignită în drepturile sale.

Este bine de pildă, dacă soțul arată interes oarecare față de lucrările femeii sale, ca haine, toaletă ș. a.

Bărbatul are să-și facă fericită femeia. Aici trebuie făcută o distincțiune.

Bărbatul stă, cu deosebire în primii ani ai căsătoriei, altcum față de femeia sa, decât ea față de el. Femeia e ca un aluat, căruia bărbatul li poate da forma, ce o dorește dânsul. În aceasta operă, chiar și dacă se ține seamă de fericirea femeii, nu-i bine să trecem măsura.

Floarea dela sine își deschide potirul. Nu-i place să o maltratezi mereu.

Nr. 380, 1149, 1199 și 1271/1918.

CONCURS

«*Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român*» publică concurs, cu începutul anului școlar 1918/19:

1. Pentru 5 burse à K 200 anual din «*Fundațiunea Ioan Rusu, medic, și soția sa Ecaterina*», în următoarele condiții:

a) bursele se dau numai la studenți români gr.-cat. sau gr.-or., cari frecventează școale medii și comerciale, și cari vor avea să dovedească:

b) că posed limba română;

c) că sunt săraci și avizați la sprijin, cum și că au purtare morală bună și au dovedit progres în studii;

d) cât timp surorile fundatorului, Sofia și Anica, vor avea descendenți legali, cari vor frecuenta vreuna din școalele înșirate mai sus, aceștia vor avea să primească, în primul rând și exclusiv, bursele disponibile.

(Alte rudeni de ale fundatorului și soției sale sânt cu totul exchise dela beneficiile fundațiunii).

Astfel, petenții vor avea să prezinte, împreună cu cererea:

Certificat de botez.
Atestat de pe anul școlar 1917/18 în original sau în copie legalizată;

Atestat, că s'au înscris ca elevi ordinari la școala cu începutul anului școlar 1918/19 și că urmează regulat studiile;

Certificat, că posed limba română;

Atestat, că sânt lipsiți de mijloace;

iar rudeniile atestat, că sânt descendenți ai surorilor fundatorului, Sofia și Anica.

2. Pentru o bursă de K 240 (pe anul școlar 1918/19, iar pe viitor numai de K 120 anual), din «*Fundațiunea Ioan Galianu de Kecskés*», pentru elevi de naționalitate română, cari urmează la vreunul din gimnaziile din Transilvania. Se vor preferi, în înțelesul literelor fundatoriale, descendenții familiilor Popu și Antonu.

3. Pentru o bursă de K 150 (pe anul școlar 1918/19, iar pe viitor numai de K 100 anual) din «*Fundațiunea anonimă din comitatul Dobâca*», pentru tineri români născuți în comitatul Dobâca.

4. Pentru o bursă de K 40 anual, din «*Fundațiunea Emiliu Dion. Bașiota Moșiu Dâmbul din Abrud*», pentru studenți români gr.-or. sau g.-cat., de origine din Munții apuseni sau din districtul Năsăudului, cari frecventează școale secundare, preferenți fiind tinerii descendenți din familia Bașiota.

Cereri pentru toate aceste burse se vor înainta *Comitetului central al «Asociațiunii»*, (Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 6) până la 15 Octombrie n. a. c., însoțite de actele indicate în punctul 1, adevărind, unde se cere, că sânt înrudiți cu fundatorul.

Bursele se dau tinerilor, cari nu mai beneficiază de altă bursă.

Se cere deci din partea petenților și o declarațiune în acest înțeles.

Sibiu, în 17 Septembrie 1918.

Andrieu Bârseanu, *Romul Simu*,
președinte, secretar supl.

Poșta redacției

Dlul *I. D.* în Ș. «Toțmai pe toțmai, dela început până la sfârșit, fără nici o modificare». — Nu află că ar fi prea mult? La celelalte ți s'a răspuns, în poșta redacției din 10/23 Iulie 1918, în numărul 73 al ziarului.

Ad. Nr. par. 87/1918

(236) 2—3

Concurs

Pentru întregirea în mod definitiv a postului de învățător dela școala noastră conf. ort. rom. din **Panic** (Gyerőfalva), protopresbiteratul Clujului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

- a) Salarul în bani cel statorit prin art. de lege XVI din 1913, din care 600 cor. din repartitie, solvite în rate treilunare anticipative, iar restul din ajutorul de stat votat sub Nr. ministerial 2003/1914 VI, și care se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi ales;
- b) Cvarțir bun și deplin corespunzător în școala cea nouă;
- c) Lemnele necesare în sala de învățământ. Pentru locuința învățătorului, de lemne se va îngriji însuși învățătorul;
- d) 1/4 jug. de grădină, eventual 20 cor.
- e) Dreptul de folosință a unei sesiuni întregi din pădurea și pășunatul foștilor jobagi.

Învățătorul ales va fi obligat a propune toate obiectele de învățământ prescise, deci și religiunea, a cerceta însuși regulat sf. biserică și a conduce acolo și elevii în toate Duminecile și sărbătorile și a cânta cu ei la sf. Liturgie.

Învățătorul sau învățătoarea aleasă, care va desvolta o activitate extrașcolară, folositoare poporului, (d. e. formând un cor în mai multe voci, sau pe terenul industriei de casă), se va bucura și de o remunerație deosebită și de sprijinul și iubirea poporului.

Concurenții să-și înainteze petițiunile de concurs în termenul susamintit la Prea on. Oficiu protopresbiteral al Clujului și vor avea să se prezinte înainte de alegere la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Eventuale informațiuni încă, la cerere, dă bucuros concurenților, oficiul parohial.

In fine se observă că școala noastră e deplin corespunzătoare cerințelor legii și e provăzută cu mobilierul și toate aparatele de învățământ prescise. Punerea în curgere a ajutorului de stat depinde deci exclusiv dela documentele și conduita învățătorului sau învățătoarei care va fi aleasă.

Panic, 5/18 August 1918.

Comitetul parohial.

Ad. Nr. pp. 782/1918. Vidi:

T. Roșescu,
protopop.

Nr. 432/918 protop.

(232) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională ort. română din **Ghimbaș** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post se vor plăti de către epitropia parohială conform dispozițiilor art. de lege XVI din 1913; grădițiile personale le va primi după anii serviți la această școală.

Cvarțir va avea noul ales în edificiul școlar, relut de grădină 20 coroane, și va fi îndatorat a conduce regulat copiii la biserică în Dumineci și sărbători și a prevedea cântările liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă oficiului protopopesc ort. rom. din Zernești în termenul indicat și li se dă voie a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Zernești, la 29 August 1918.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Bran, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Dan,
adm. prot., prot. onor.

Pălării de dame!

Cu mult șic și elegante. Mare asortiment în pălării de catifea, velur și păsă (Filz), în toate prețurile la:

(230) **Salonul de modă** 3—6

BERTA ZIEGLER,

Sibiu, Strada Cîlnădiei Nr. 43, etajul I.

Nr. 652/1918.

(231) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de învățător la școala ort. rom. din **Laslaul-român**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

- a) salar dela comuna bisericească 600 cor., restul dela stat;
- b) cvarțir în edificiul școlii;
- c) grădină de 1/4 jugăr catastral.

Concurenții să-și înainteze rugărilor instruite după normele în vigoare la oficiul protopresbiteral al tractului Târnava în Cetatea de baltă (Küküllővár), până la termenul indicat.

Cetatea de baltă, 2 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Târnava, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 208/1918. (233)

2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător dela școala din **Luncani**, în protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar fundamental de 1200 cor. dela comuna bisericească,
2. Cvarțir în edificiul școlar, și
3. Lemne de foc.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul deschis, și să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Învățătorul ales este îndatorat a conduce copiii în Dumineci și sărbători la sf. biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Hațeg, 27 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Hațeg, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopop

Nr. 310/1918 prot.

(244) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători dela școalele noastre confesionale din **Rășinari, Poplaca, Cristian, Gușterița, Buegard, Ocna-super., Ocna-infer., Riusadului, Sadu, Slănic, Tălmăcel, Turnișor, Avrig, Porumbacul-super., Ucea de jos și Ucea de sus**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela datul de față.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele legale și cuprinse în §. 4 al art. de lege XVI din 1913, iar pentru durata războiului și adausuri de scumpete în cadrul venitelor singuraticelor parohii.

Reflectanții la vre-unul din posturile înșirate să-și înainteze concursul cât mai îngrabă subscribului.

Pentru durata războiului pot reflecta ca suplinitori și învățători pensionați.

Sibiu, în 1/14 Septemvrie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Sibiu.

Dr. Ioan Stroia,
protopop.

Nr. 178/1918.

(227) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II **Burjuc**, în tractul Iliei, devenită vacantă prin strămutarea parohului Ioan Iar, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, având a se prezenta pe lângă încunoștiințarea subsemnatului în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Ilia-murășană, la 21 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Ilia în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop adm.

Nr. 322/1918.

(239) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. **Ruda** se publică concurs a patra oară cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au să aștearnă cererile conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis și a se prezenta în timpul regulamentar în comună pentru a se face cunoscuți poporului și pentru a cânta și cuvânta, eventual a celebra.

Brad, 25 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Dămlanu,
protopop.

Nr. 137/1918.

(240) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Sâncraiu**, în protopresbiteratul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul deschis, iar concurenții, pe lângă încunoștiințarea subsemnatului, să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, 27 August 1918.

„LUMINA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu.

Prospect.

Adunarea generală a institutului nostru, ținută la 16 Aprilie 1918, a decis cu unanimitate de voturi urcarea capitalului social dela **Coroane 600,000—** la **Cor. 1.000,000—**, eventual **1.200,000—** încredințând direcțiunea cu executarea acestei hotărâri.

În baza acestei autorizări, prin prospectul emis cu datul de 27 Aprilie 1918, a dat acționarilor vechi dreptul de a subscrie până la termenul de 30 Iunie a. c. atâtea acții din emisiunea nouă câte posedă fiecare, pe lângă prețul de **Cor. 200—**, plus 6 coroane pentru acoperirea speșelor de emisiune.

Împrejurările extraordinare în cari trăim a lipsit un număr de corporațiuni rămase fără conducere, precum și pe mulți dintre acționarii noștri de puțină de a opta până la 30 Iunie a. c. acțiunile «LUMINA» din Emisiunea a II-a, iar de altă parte unii dintre acționarii mari fiind morți și rămasul nepertractat nu pot opta acțiunile, cari le-ar veni după drept. Așa a rămas un număr însemnat de acții disponibile, pe cari în conformitate cu prospectul emis la 27 Aprilie a. c. le punem în vânzare atât acționarilor institutului, cât și la neacționari cu prețul de **Cor. 210—**, din care **Cor. 200—** se trec la capitalul social, iar **Cor. 10—**, după detragerea speșelor de emisiune, se trec la fondul de rezervă.

Plătirile sunt a se face în 4 rate la terminii următori:

Cel mult până la	1 Noemvrie 1918	de acție câte	60—	coroane
" "	" " 1 Februarie 1919	" "	50—	"
" "	" " 1 Maiu 1919	" "	50—	"
" "	" " 1 August 1919	" "	50—	"

Se pot plăti însă și mai multe sau toate ratele deodată.

Pentru ratele solvite rebonifică institutul dela ziua solvirii 4%, iar pentru ratele restante nesolvite la termen socotește 5% interese.

Acționarilor cari n'au solvit la timp vre-o rată li se adresează, în sensul §-ului 9 din statute, câte o provocare în scris cu termen de 30 zile și apoi în foaia respective în foile societății ca să-și plătească restanța și dacă nici după 30 zile dela ultima provocare n'au satisfăcut datoriei sale — își pierde titlul de drept la acții, și sumele, ce le-a plătit în contul acțiilor, trec la fondul general de rezervă al societății. În locul titlilor nimiciți se emit acții cu aceiași numeri.

Cu începere din 1 Ianuarie 1920 acțiunile noi vor intra în toate drepturile acțiilor vechi.

Acțiunile din emisiunea nouă se vor dată cu 1 Ianuarie 1920.

Subscrierile se pot face în persoană, sau prin plenipotențiați în localitatea institutului, ori la acele institute, sau persoane cari posed prospecte.

Direcțiunea își rezervă dreptul, pentru cazul că s'ar subscrie mai multe acții de câte îi stau la dispoziție din emisiunea a II-a, să reducă proporționat numărul acțiilor subscrise pe baza acestui prospect.

În caz de reducere sumele plătite și prețul acțiilor se vor restitui dimpreună cu interesele de 4% dela ziua plătirii.

Sibiu, la 5 Septemvrie 1918.

Direcțiunea.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

Redactor responsabil Dr. Gheorghe Comșa.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Hunedoara în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopop.

Puterea cenzurei

nu poate supri-
mă știrea: pu-
dra, că Diana
și crema sânt
Diana cele mai excelente
mijloace de frumuseță.

Doză de probă 3— K
Doză mare. . . 6— K

De vânzare pretutindeni!

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățăto-
: rilor gr.-or. români din Biharia : :

de
Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.